

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI DO SPRAW ENERGII,
KLIMATU I AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH
(NR 160)
z dnia 9 maja 2023 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych (nr 160)

9 maja 2023 r.

Komisja do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych, obradująca pod przewodnictwem posła **Marka Suskiego (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3185);
- uzupełnienie składu podkomisji stałej do spraw odnawialnych źródeł energii i nadzoru nad inwestycjami w energetykę jądrową.

W posiedzeniu udział wzięli: **Anna Łukaszewska-Trzeciakowska** podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Adam Piotrowski** dyrektor Biura Obsługi Pełnomocnika Rządu ds. Strategicznej Infrastruktury Energetycznej Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wraz ze współpracownikami, **Wojciech Tabiś** dyrektor Biura Polskiego Towarzystwa Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej, **Włodzimierz Mucha** wiceprezes zarządu Polskich Sieci Elektroenergetycznych SA wraz ze współpracownikami, **Arkadiusz Gnyś** ekspert w Departamencie Regulacji PGE SA oraz **Michał Janiszewski** przedstawiciel Konfederacji Lewiatan.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Igor Amarowicz**, **Agnieszka Nowak** i **Łukasz Żylik** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Jarosław Lichocki** i **Wojciech Paluch** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł **Marek Suski (PiS)**:

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych. Witam serdecznie panie posłanki i panów posłów oraz wszystkich gości biorących udział w posiedzeniu. Stwierdzam kworum. Informuję, że protokoły ze 158. i 159. posiedzenia Komisji, wobec niewniesienia uwag, uważam za przyjęte.

Dzisiejszy porządek przewiduje pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3185) – tutaj będzie uzasadnienie pani minister klimatu i środowiska. Mamy jeszcze w porządku kwestię uzupełnienia składu podkomisji stałej do spraw odnawialnych źródeł energii i nadzoru nad inwestycjami w energetykę jądrową. Jest to konieczne ze względu na to, iż dotychczasowy członek podkomisji został ministrem i z mocy regulaminu nie może już wchodzić w jej skład, dlatego mamy wakat w składzie wspomnianej podkomisji.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego, ale zanim oddam głos pani minister, powitam jeszcze oficjalnie wszystkie osoby, poza członkami Komisji, które uczestniczą w naszych obradach. Witam panią minister Annę Łukaszewską-Trzeciakowską, podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Witam pana Włodzimierza Muchę, wiceprezesa zarządu Polskich Sieci Elektroenergetycznych SA; pana Arkadiusza Gnysia, eksperta w Departamencie Regulacji PGE SA; pana Michała Janiszewskiego, przedstawiciela Konfederacji Lewiatan; panią Małgorzatę Kuskowską, eksperta Centralnej Jednostki Inwestycyjnej Polskich Sieci Elektroenergetycznych SA.

Witam panią Ksenię Ludwiniak, zastępcę dyrektora Departamentu Elektroenergetyki i Gazu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska; panią Paulinę Mielcarek, głównego spe-

cialistę w Biurze Pełnomocnika Rządu ds. Strategicznej Infrastruktury Energetycznej; pana Pawła Pikusa, dyrektora Departamentu Elektroenergetyki i Gazu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska; pana Janusza Pilitowskiego, radcę w Departamencie Elektroenergetyki i Gazu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska; pana Adama Piotrowskiego, dyrektora w Biurze Pełnomocnika Rządu ds. Strategicznej Infrastruktury Energetycznej; panią Elżbietę Piskorz, zastępcę dyrektora Departamentu Ropy i Paliw Transportowych Ministerstwa Klimatu i Środowiska; pana Oliwiera Sado, administratora w Departamencie Ropy i Paliw Transportowych Ministerstwa Klimatu i Środowiska; pana Wojciecha Tabisia, dyrektora Biura Polskiego Towarzystwa Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej; panią Annę Wilk, głównego specjalistę ds. legislacji w Departamencie Prawnym Ministerstwa Klimatu i Środowiska; oraz pana Kamila Zawadzkiego, naczelnika wydziału w Departamencie Prawnym Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Rozpoczynamy realizację pierwszego punktu porządku dziennego. Informuję, że pani marszałek skierowała rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3185) do Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych do pierwszego czytania. Zgodnie z art. 37 ust 4 regulaminu Sejmu pierwsze czytanie może się odbyć nie wcześniej niż siódmego dnia od doręczenia posłom druku projektu, chyba że Sejm postanowi inaczej. Proponuję przystąpienie do pierwszego czytania bez zachowania siedmiodniowego terminu. Czy jest ktoś przeciw tej propozycji? Nie widzę. Dziękuję.

Informuję, że zgodnie z art. 39 ust. 1 regulaminu Sejmu pierwsze czytanie obejmuje uzasadnienie projektu przez wnioskodawcę, debatę w sprawach ogólnych zasad projektu oraz pytania posłów i odpowiedzi wnioskodawców.

Proszę panią minister Annę Łukaszewską-Trzeciakowską o zabranie głosu. Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Anna Łukaszewska-Trzeciakowska:

Dziękuję, panie przewodniczący.

Z satysfakcją prezentujemy kolejny projekt, kolejny element kompleksowego programu przekształcania polskiej energetyki w kierunku bezpieczeństwa i przystępnych cen oraz również styczości systemu. Głównym celem tego projektu ustawy, nad którym dziś będzie procedować Komisja, jest ułatwienie inwestycji w infrastrukturę dystrybucyjną oraz poszerzenie katalogu inwestycji w infrastrukturę przesyłową objętą przepisami specustawy. W ustawie stworzono możliwości wykorzystania istniejących mechanizmów prawnych dla sieci dystrybucyjnych w związku z dynamicznym przyrostem liczby źródeł odnawialnych – o tym rozmawialiśmy także dzisiaj na posiedzeniu senackiej komisji – w tym mikroinstalacji prosumenckich. W związku z potrzebą przyłączenia do sieci dużych odbiorców strategicznych, przemysłowych, ale także nowych źródeł wytwarzania potrzebny jest szybszy rozwój elektroenergetycznych sieci dystrybucyjnych. Problemem w procesie inwestycyjnym jest czas trwania etapu pozyskiwania dokumentacji formalno-budowlanej.

W projekcie ustawy dodano definicję inwestycji towarzyszącej, czyli dokonano rozszerzenia stosowania przepisów ustawy na określone inwestycje towarzyszące, tzn. sieci dystrybuujące pozostające w bezpośrednim funkcjonalnym związku ze strategicznymi inwestycjami przesyłowymi objętymi już zakresem tej ustawy. Zaproponowano objęcie niektórych inwestycji dystrybucyjnych reżimem specustawy przesyłowej oraz dodano nowe, kluczowe projekty przesyłowe w załączniku do projektu ustawy. Ten załącznik zwiększył się z 52 do 83 pozycji. Poszerzono także załącznik o wykaz inwestycji towarzyszących stanowiących projekty dystrybucyjne o napięciu co najmniej 110 kV – 77 pozycji połączonych ściśle i funkcjonalnie z inwestycjami operatora systemu przesyłowego.

Ustawa upoważnia Radę Ministrów do określenia, w drodze rozporządzenia, listy inwestycji już istniejącej infrastruktury dystrybucyjnej, do których w drodze wyjątku znajdują zastosowanie przepisy ustawy. To jest istotne dla zapewnienia możliwości remontów i przebudowy istniejących linii mających kluczowe znaczenie dla zapewnienia odpo-

wiednich przepływów energii elektrycznej w systemie oraz rozwoju regionalnego w kontekście rozwoju dużych linii przesyłowych. Co więcej, wprowadzenie projektowanych przepisów pozwoli na zagwarantowanie odpowiedniej elastyczności stosowania przepisów przy jednoczesnym pełnym uzgodnieniu konieczności zagwarantowania korzystnego środowiska regulacyjnego dla prowadzenia inwestycji infrastrukturalnych.

W projekcie proponuje się także zmiany w innych przepisach regulujących procesy inwestycyjne w sieć elektroenergetyczną, w tym w ustawie – Prawo budowlane, ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i w ustawie o gospodarce nieruchomościami, których celem jest przyspieszenie inwestycji w sieć elektroenergetyczną. Na przykład w wyniku zmian w ustawie – Prawo budowlane nie będzie już wymagane pozwolenie na budowę, tylko wystarczy zgłoszenie podbudowy słupowej dla linii elektroenergetycznych.

Proces inwestycyjny w sieci przesyłowe najwyższych napięć, ale także w sieci dystrybucyjne jest kluczowy dla rozwoju gospodarczego, a przede wszystkim dla bezpieczeństwa Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

Bardzo proszę Wysoką Komisję o przyjęcie projektu tej ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję, pani minister.

Otwieram debatę. Pierwszy zgłosił się pan poseł Nowak, później pan poseł Wieczorek. Bardzo proszę.

Poseł Tomasz Piotr Nowak (KO):

Pani przewodniczący, pani minister, Wysoka Komisjo, czekamy na ustawę, która spowoduje, że odmowy przyłączeń, w tej chwili będące na tak zatrważającym poziomie, sięgającym 50%, przestaną wreszcie być zmorem przedsiębiorców chcących inwestować w odnawialne źródła energii.

Niewątpliwie skorzystanie z rozwiązania, które zaproponowaliśmy jeszcze w lipcu 2015 r., wprowadzając ustawę, która miała przyspieszyć rozwój sieci wysokiego napięcia, przeniesienie ich na 110 kV, jest kierunkowo dobre, bowiem zapewne korzysta z tych instrumentów, które w tamtej ustawie zaproponowaliśmy. Czy rzeczywiście jednak jest to odwzorowanie jeden do jednego tamtych rozwiązań, czy też może w tę ustawę są „wszyscy” dalej idące rozwiązania, które mogą spowodować zaniepokojenie właścicieli gruntów lub nieruchomości? Czy nie ma tutaj czasami takiej sytuacji, że może dojść do społecznych napięć? Tego chcielibyśmy uniknąć, bo niewątpliwie rozwój sieci jest czymś bardzo ważnym. A zatem jeszcze raz – czy to jest przeniesione jeden do jednego, a jeśli nie, to jakie dalej idące zmiany wprowadziliście państwo w tej ustawie?

Pani minister mówi, że pracujecie i to jest kolejna ustawa, która ma realizować kompleksowy program zmiany w energetyce, ale żebyśmy zrealizowali jakiś kompleksowy program, to przede wszystkim powinniśmy mieć ustawę określającą politykę energetyczną Polski do 2040 r. Nie wiemy, dlaczego tej ustawy nie ma. Pojawiają się cząstkowe ustawy, takie jak teraz rozpatrywana, które jednak nie rozwiązują kompleksowo problemów, tylko są jednym z elementów składowych rozwiązania. Czy to będzie skuteczne rozwiązanie, tego nie jesteśmy pewni, bo żeby mówić o programie kompleksowym, potrzebna jest oczywiście konstytucja tego programu, czyli polityka energetyczna Polski do 2040 r. Pani minister, kiedy będzie wreszcie ta polityka?

Jeśli pani mówi o kompleksowym programie, to powinniśmy rozmawiać także o kompleksowym programie chociażby dotyczącym OSD, czyli operatorów sieci dystrybucyjnych, i to także nie tylko 110 kV, do których jest kierowana ta ustawa, ale również sieci niskiego i średniego napięcia, którymi rozporządzają OSD. Powinny one mieć kompleksowy program, który przyspieszy, uelastyczni i w ogóle umożliwi cały proces przyłączeń, a później zapewni bezpieczeństwo systemu energetycznego.

Stąd pytanie, czy państwo się zastanawiacie nad przygotowaniem ogólnokrajowego studium przyłączeniowego dla OZE i planów rozwoju sieci bezpośrednio związanych z efektami w postaci nowych źródeł przyłączanych do sieci? Studium przyłączeniowe, które robiłyby OSD, spowodowałoby, że mielibyśmy wiarygodny i właśnie kompleksowy program zapanowania nad kryzysem przyłączeniowym, z którym w tej chwili mamy do czynienia.

Jak wiemy, w listopadzie tamtego roku zaczęto pracować nad kartą efektywnej transformacji sieci dystrybucyjnych polskiej energetyki. W związku z tym, pani minister, czy my konsumując tę ustawę, konsumujemy również uwagi, które wynikają z tego porozumienia? Czy prace nad tym będą zmierzać do jakiegoś kompleksowego rozwiązania całego problemu?

Chciałbym też poznać informację, jak wygląda finansowanie. Ta ustawa nic nie mówi o finansowaniu, ale powinniśmy wiedzieć, jak wygląda planowanie inwestycji w sieci dystrybucyjne i zabezpieczenie ich finansowania. Ile te zmiany, które są wprowadzane pod określone procesy, pod określone inwestycje... Ile te inwestycje będą kosztowały i skąd pochodzi ich finansowanie? Czy to jest finansowanie, które opiera się również na „Krajowym planie odbudowy”? Jak wiemy, „Krajowy plan odbudowy” jest, a jakoby go nie było. W KPO mamy zapisane środki na tego rodzaju sieci i czy ta ustawa konsumuje właśnie te środki?

Pani minister, chciałbym się też dowiedzieć, jak wyglądają sieci towarzyszące. Tu mamy tylko do czynienia z sieciami 110 kV, czy też wchodzimy jeszcze w jakieś inne uwarunkowania?

To byłyby moje zasadnicze uwagi. Chciałbym się dowiedzieć, czy proces inwestycyjny poprzez specustawę nie będzie narażony na blokowanie tego? Rozumiem, że ustawa wprowadza terminowość rozwiązań sporów. Proszę powiedzieć, na czym będzie polegało rozwiązanie sporu? Jeśli właściciel nieruchomości nie będzie chciał zgodzić się ze służebnością przesyłu czy w ogóle z oddaniem swojej przestrzeni pod zabudowę (w przypadku jednej linii znane są dwie takie sytuacje), czy to będzie kończyło się w sądzie? W jaki sposób to będzie rozstrzygane? Jak będzie się kształtowała wartość służebności przesyłu? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Bardzo proszę, pan poseł Wieczorek.

Poseł Dariusz Wieczorek (Lewica):

Pani minister, to jest typowe, takie w waszym stylu – przez 8 lat nic nie robiono, jeżeli chodzi o sieci przesyłowe o dystrybucyjne.

O tym, że nic nie robiono, mówię w takim kontekście, że oczywiście jakieś nakłady finansowe były, ale PSE wydawało rocznie miliard złotych na inwestycje, co było kroplą w morzu, jeżeli poważnie myślało się o rozwoju energetyki w Polsce. Teraz oczywiście plany PSE na najbliższe lata to jest 30 mld zł, ale gdyby te 30 mld zł zaplanowano w 2015 r. lub 2016 r., to dziś nie mielibyśmy w ogóle tego typu problemów. Nie zrobiono tego i teraz mamy kolejną próbę ręcznego sterowania, ponieważ znowu dajemy firmom energetycznym instrument, który pozwoli im ponownie naruszać prawo własności, żeby de facto mogły wywłaszczać właścicieli.

Moje pierwsze pytanie jest następujące: pani minister, proszę powiedzieć, ile z tych inwestycji, które były w tej ustawie i dotyczyły sieci 220 kV i 400 kV, czyli ile z tych 83 czy też siedemdziesięciu kilku pozycji, które tam się znalazły, jest realizowanych w tej chwili? Co ktoś sobie wymyślił, w jakimś koncernie, zostało po prostu wpisane do ustawy. Dlatego chciałbym się dowiedzieć, ile z tych wysokonapięciowych inwestycji jest realizowanych?

Po drugie, w uzasadnieniu jest wpisane, że projektodawca przeprowadzi szczegółową analizę, w wyniku której stwierdzono, że rozwój niektórych projektów dystrybucyjnych jest kluczowy dla realizacji strategicznych celów energetycznych. Chciałbym, żeby pani minister, jeśli nie dla wszystkich członków Komisji, to przynajmniej dla mnie przygotowała i przekazała egzemplarz tej analizy. Chciałbym ją zobaczyć.

Głos z sali:

Dla wszystkich członków Komisji.

Poseł Dariusz Wieczorek (Lewica):

Zgoda, dla wszystkich członków Komisji.

Ja bardzo chciałbym poznać tę analizę, bo kiedy widzę listę pobożnych życzeń pod tytułem „70 linii 110 kV”, to chciałbym wiedzieć, na jakiej podstawie te linie w tym pro-

jeckie ustawy się znalazły. Szczerze mówiąc, oprócz tego, co powiedział mój przedmówca, nie mamy żadnej analizy dotyczącej inwestycji w sieci przesyłowe i dystrybucyjne. Tymczasem aż się prosi, żeby przede wszystkim zacząć od przebudowy tych sieci, żeby doprowadzić do takiej sytuacji... Wy tego nie zrobiliście, bo postawiliście na węgiel w 2016 r. Sieci były jednokierunkowe, a po prostu obecnie funkcjonujące sieci trzeba przebudować na sieci dwukierunkowe i to już zwolniłoby gigantyczną moc w samym systemie.

O tym oczywiście w ogóle nie mówicie, a przebudowa i modernizacja tych sieci jest dużo łatwiejsza, bo nie potrzeba aż tylu zgód, ale mam wrażenie, że szefowie koncernów mówią, że teraz trzeba pokazać, jak to będziemy inwestować i jak pięknie będziemy budować te linie. Jednak ja jako energetyk zastanawiam się, czy te linie w ogóle będą potrzebne w tych miejscach, w których mają się pojawić?

I ostatnia kwestia – jeżeli jest taki plan, to w takim razie pojawia się pytanie, co przez 8 lat robiły spółki dystrybucyjne, skoro nie uruchomiły 75 inwestycji tak istotnych dla rozwoju sieci dystrybucyjnej? Trzeba przecież przebudować i budować nowe sieci 110 kV, ale trzeba też budować i modernizować sieci 15 kV, sieci niskiego napięcia. Dlatego pytam, co robiły spółki dystrybucyjne? Pytam także, ile z tych linii 110 kV ma dzisiaj rozpoczęty proces inwestycyjny, czyli ma przygotowane projekty, opracowany plan, gotowe uzgodnienia itd.? Jestem ciekawy, ile linii 110 kV jest już w trakcie realizacji?

Jeszcze jedna rzecz. Wiem, że jest nowy prezes PSE, ale prosiłbym panią minister, żeby poszła do Polskich Sieci Elektroenergetycznych i poprosiła o wykaz spraw, które toczą się w sądzie w związku z umowami wypowiedzianymi wykonawcom. Zobacz pani, ile PSE traci na to wszystko czasu i pieniędzy. Obserwuję, co się dzieje na linii Dolna Odra, to jest po prostu skandal. Płacicie gigantyczne pieniądze jakimś firmom prawniczym, wypowiedacie bez sensu umowy wykonawcom i inwestycje po prostu stoją. Nie dość, że jako PSE będziecie płacić kary, to dlatego, że tak postępujecie, tracimy pieniądze.

Inwestycja w Dolnej Odrze, którą obserwuje od wielu lat, jest przykładem waszej bezradności, kompletnej bezradności zarządzających PSE i w ogóle polską energetyką. To najlepiej pokazuje, że jakbyście skończyli tę inwestycję, to zapłacilibyśmy za to pewnie jakieś 50-80 mln zł mniej, niż kiedy będziemy musieli zlecać nowe zadania wykonawcze, ponieważ komuś przyszło do głowy, żeby wypowiedzieć umowę firmie, która miała być wykonawcą, zamiast dogadać się z nią w kwestii kosztów.

Wszyscy wiemy, że koszt rosną, wiemy jak to wygląda, dlatego trzeba w tym zakresie prowadzić bardzo elastyczną politykę. To jest źródło nieszczęścia polskiej energetyki – ludzie, którzy się na tym nie znają, którzy wykorzystują jedynie naciski na wykonawców, nie są w stanie elastycznie pomyśleć, po gospodarsku, że może zamiast wypowiedać umowę trzeba wykonawcom pomóc, być może zmienić harmonogram i terminy, ponieważ kluczową sprawą jest ukończenie inwestycji, a nie szukanie na rynku następnych wykonawców i sądzenie się z poprzednimi wykonawcami oraz płacenie setek milionów tytułem kar.

Prosiłbym panią minister, to jest drugi dokument, żeby nam przedstawiła, ile dzisiaj jest sporów w sądach z wykonawcami, na jakie kwoty, prowadzonych przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne w związku z realizacją inwestycji w ostatnich 8 latach? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję.

Czy ktoś zgłasza się jeszcze do zabrania głosu? Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Krzysztof Gadowski (KO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, pani minister, na ten projekt czekaliśmy rzeczywiście 8 lat, od kiedy to rządy sprawuje Prawo i Sprawiedliwość. Tyle czekaliśmy na te wszystkie przyłączenia i na sieci dystrybucyjne.

Mogliśmy się przekonać, jaka jest potrzeba tych inwestycji, państwo również, kiedy uruchamialiście ustawę dofinansowującą prosumentów, bo przecież widzieliście, jak to się szybko rozwija. Jednak przez osiem lat właściwie siedzieliście i nic nie robiliście. Dzisiaj natomiast proponujecie ustawę, której drugą część chcecie zawrzeć w rozporządzeniu Rady Ministrów.

Proszę zobaczyć, jak wygląda to rozporządzenie – dwa zdania i jeden, dwa, kilka niewypełnionych punktów. Nie wiadomo, jakie inwestycje się tam znajdują. Co chcecie tam zawrzeć? Co chcecie tam robić? Chcecie wziąć pod uwagę zachowanie niezawodności i bezpieczeństwa Krajowego Systemu Elektroenergetycznego? Przecież pod to możemy podciągnąć wszystko. Konieczność realizacji obowiązków zawartych w Prawie energetycznym? Tu też możecie realizować dosłownie wszystko. Uważam, że chcecie przygotować w ten sposób niejako drugą ustawę, którą będziecie robić sami, już tylko jak Rada Ministrów. Posłowie nie będą wiedzieć, co robicie i co w ogóle macie wykonać.

Pani minister, wskazaliście oczywiście inwestycje, szeroko rozpisane, ale ja chciałbym posłuchać debaty na temat potrzeb polskiej energetyki, na temat tego, co zrobiono w zakresie budowy sieci przesyłowej i dystrybucyjnej. Z tego powinniście państwo wyciągnąć wnioski. Wydaje się, że komisja branżowa powinna mieć pełne informacje tego rodzaju. Wtedy, pani minister, kładzie pani na stół projekt tej ustawy i konkretnie rozmawiamy o połączeniach, które zamierzacie zrealizować.

Pani minister, bardzo panią proszę, aby dzisiaj powiedziała nam pani wszystko na temat tego, w jakim zakresie są realizowane inwestycje, które zostały wpisane do ustawy. Czy one są rozpoczęte? Czy są realizowane? Czy może macie jakieś problemy inwestycyjne związane z realizacją danej inwestycji, która jest wpisana do załącznika? Przecież chyba o to właśnie chodzi, bo albo zmarnowaliście czas, nic nie robiliście przez miniony okres, albo po prostu macie problemy, których nie potraficie rozwiązać w tym chaosie i bałaganie, w jakich funkcjonują czy to ministerstwo, czy inne podmioty za to odpowiedzialne. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Zgłaszał się pan poseł Zubowski, proszę bardzo.

Poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący, pani minister, prośba tylko o dwie rzeczy.

Po pierwsze, czy może się pani odnieść do kwestii dotyczących nakładów na sieci przesyłowe? Oczywiście nie musi pani tych danych teraz posiadać, a poza tym, jeśli ktoś zainteresowany wykazałby minimum dobrej woli, to znalazłby w internecie informacje zamieszczane na specjalistycznych portalach, z których dowiedziałby się, że nakłady na modernizację i przebudowę sieci idą rocznie w miliardy złotych.

Drugie pytanie. Nawiązując do proponowanych rozwiązań, jeżeli chodzi o kwestie dotyczące chociażby sporów z użytkownikami nieruchomości i ewentualnego rozstrzygnięcia ich podczas różnego rodzaju procesów, chciałbym zapytać, czy przyjmowane rozwiązania różnią się czymś od rozwiązań, które funkcjonują obecnie albo które już kiedyś funkcjonowały w naszym prawie? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Bardzo dziękuję. Teraz pan poseł Tchórzewski, a później pan poseł Żuk.

Poseł Krzysztof Tchórzewski (PiS):

Chciałbym sprostować, zwracam się do kolegi posła – nie jest tak, że nic się nie robiło. W latach 2016–2019 wydaliśmy bowiem prawie 10 mld zł na przebudowę, w tym przy padku, sieci najwyższych napięć i średnich napięć. Można więc powiedzieć, że duże inwestycje były robione systematycznie.

Teraz przychodzi oczywiście czas na inwestycje rozproszone, czyli związane z sieciami, które, powiedzmy, traktuje się jeszcze jako średnie napięcia, tzn. 15 kV; czy też z sieciami niskich napięć, wymianą transformatorów itd. Na te inwestycje są potrzebne potężne środki i uważam, że w momencie, kiedy zostaną uruchomione następne środki Unii Europejskiej, a nawet i z tej perspektywy, która w tej chwili biegnie, będą realizowane inwestycje.

Spółki dystrybucyjne są wdrożone do realizacji i przygotowania tego rodzaju inwestycji, ale oczywiście prawda jest taka, że praktycznie musi się rozpocząć duży front inwestycyjnych robót. Trzeba też pamiętać, że w ostatnich siedmiu latach tylko w gospodarstwach domowych zużycie energii elektrycznej wzrosło o 34%, a jeszcze nadal sporo nam brakuje do średniego zużycia w krajach Unii Europejskiej. W tej chwili dochodzimy

do średniego poziomu zużycia w Unii i można powiedzieć, że to też jest powód obecnej sytuacji. Niekoniecznie więc jest to tylko kwestia rozwoju energetyki odnawialnej, co też stanowi problem, ponieważ dostarczanie tej energii w różnych miejscach nie zawsze jest potrzebne, ale tak się złożyło, że mamy akurat takie rozproszenie.

Trzeba jednocześnie przyznać, że osłabiło to nieco kryzys, który mógł nas czekać w związku ze wzrostem zamożności naszych rodzinnych gospodarstw. Jeszcze kilka lat temu, praktycznie rzecz biorąc co dziesiąte gospodarstwo posiadało zmywarę, a teraz posiada ją prawie co drugie gospodarstwo domowe. W takiej jesteśmy sytuacji i to jest właśnie tego typu presja. Wszystko, co ułatwia nam życie, wymaga korzystania z prądu, dlatego w tej dziedzinie musimy w Polsce przyspieszyć. Wiem, że w Polsce tego rodzaju inwestycje są przygotowywane zarówno w ramach resortu, jak i przez spółki, więc nie jest tak, że coś tutaj zostało zaniedbane.

Jeśli chodzi o nasze możliwości finansowe, to naturalnie nie jest to worek bez dna, ale mam przekonanie, że spółki będą mogły realizować te inwestycje nie tylko ze środków własnych, ale uzyskają pomoc unijną oraz muszą zostać stworzone na ten cel dodatkowe fundusze. Inaczej przyjdzie bowiem moment, w którym może się to stać hamulcem naszego rozwoju gospodarczego w sensie rozwoju przemysłu i prowadzenia działalności gospodarczej oraz w sensie dalszego rozwoju naszych gospodarstw domowych. Ta ostatnia kwestia robi się bardzo ważna. Do tej pory mieliśmy sporo rezerwy i praktycznie rzecz biorąc ten problem był znacznie mniejszy.

Trzeba też sobie przypomnieć, że mamy taką sytuację, iż do 2025 r. – należy o tym pamiętać – musimy zamknąć wszystkie bloki 200 MW, jeśli chodzi o energetykę, ponieważ one będą już nierentowne, bo wyskoczą z rynku mocy. To się stanie z końcem 2025 r. i jest to kolejna kwestia, która sprawi, że czeka nas duży wysiłek. Dlatego będzie trzeba przenieść trochę środków z innych działów gospodarki. Kto by nie rządził, i tak będzie musiał te pieniądze przesunąć.

W tej chwili ten dział robi się bardzo ważny i musimy o tym pamiętać. Myślę, że to jest kwestia w znaczącej mierze ponadpartyjna, dlatego w ramach naszej Komisji powinniśmy inicjować wszystkie niezbędne działania, a jeśli chodzi o środki finansowe, to nawet je trochę wymuszać. Często się wydaje, że wystarczy wnieść grunt i mieć pieniądze na budowę, ale potem przybiegają przedsiębiorcy i mówią, że nie dostają limitu mocy potrzebnego do prowadzenia działalności. Okazuje się, że jest to olbrzymi hamulec, jeśli chodzi o nasze gospodarcze możliwości. W tej dziedzinie czeka nas jeszcze naprawdę dużo trudu, ale zauważmy, jaki potencjał gospodarczy przybył w międzyczasie, w ciągu kilku ostatnich lat. Potencjał gospodarczy wzrósł w Polsce o prawie 17–18%. Ja nawet nie myślałem, że aż o tyle wzrośnie. Te wszystkie dotychczasowe przewidywania, wszystko trzeba teraz po prostu zbilansować i włączyć do nowej formy polityki gospodarczej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Pan poseł Żuk, bardzo proszę.

Poseł Stanisław Żuk (Kukiz15):

Szanowni państwo, traktuję ten projekt ustawy jako projekt, który ma na celu uproszczenie procedur przy realizacji inwestycji w przebudowę linii wysokich napięć, tj. od 110 kV w górę.

Pierwsze pytanie jest natury technicznej, czy dobrze to odczytuję. Jest taki zapis, że jeżeli w jednym z przedsięwzięć jest budowa linii 400 kV, na przykład nacięcie linii Wielopole – Nosovice... Nacięcie rozumiem jako włączenie w linię. To jest pierwsza sprawa.

Druga sprawa. Nie będę się powtarzał, bo w dużej mierze to, co chciałem powiedzieć, powiedział już pan poseł Tchórzewski, ale szanowni państwo, dzisiaj zmiany w energetyce, chociażby takie jak energetyka wiatrowa, morska czy choćby fotowoltaika, powodują takie zamieszanie w kategoriach sieci przesyłowych, że po prostu konieczna jest przebudowa systemu energetycznego. Proszę, żebyśmy nie bili piany, dyskutując o tym, kto zawałił, kto nie zrobił itd., tylko po prostu mamy wyzwanie.

Nie wierzę w to, że ani PSE, ani spółki dystrybucyjne nie robią analiz. Rozumiem, że taka analiza jest wykonana przy każdym pozwoleniu na budowę, że wiadomo, ilu będzie odbiorców, jaka będzie moc przesyłowa, jaki odbiorca, o jakiej mocy itd.

To wszystko są podstawowe rzeczy techniczne, które analizuje się przy każdej budowie, modernizacji lub przebudowie linii. Dlatego teraz jest tylko kwestią czasu i pieniędzy, to bardzo istotny element, żeby to wszystko zrealizować.

Dzisiaj w zasadzie wszystkie źródła to jest środek Polski i południe. Na północy tylko Dolna Odra i powiedzmy Ostrołęka, a cała reszta jest na południu. Jeżeli zmieni się główne zasilanie, a już widzimy farmy wiatrowe przy brzegu Morza Bałtyckiego, to wszystko będzie wymagać przebudowy sieci. Dlatego patrzmy na to jako na wyzwanie i naprawdę nie jest ważne, czy będzie je realizować ta koalicja, czy jakaś inna. To jest wyzwanie dla naszego kraju, dla gospodarczego rozwoju i energetycznego bezpieczeństwa. Róbmy więc wszystko w takich kategoriach, aby inwestycja nie była blokowana dla zasady, dla „niechciejstwa” postawienia, tylko usprawniamy procedury, żeby niezbędne inwestycje były realizowane. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Nie widzę więcej zgłoszeń. Bardzo proszę panią minister o udzielenie odpowiedzi.

Podsekretarz stanu w MKiŚ Anna Łukaszewska-Trzeciakowska:

Postaram się mówić bardzo syntetycznie i na temat.

Jeżeli chodzi o pytania pana posła Nowaka, to plany rozwoju OSD są zatwierdzane przez URE i aktualizowane co dwa lata, a w przypadku PSE, zdaje się, co trzy lata – to się dzieje. Przy okazji powiem, że to nie jest nic nowego, to się po prostu dzieje, a tutaj są tylko dołączone sieci dystrybucyjne, został uzupełniony katalog, jeżeli chodzi o sieci najwyższych napięć, tych, które są objęte reżimem tej ustawy.

O dodanych dodatkowych ułatwieniach wspominałam wcześniej, a teraz powiem troszkę więcej. Ustawa – Prawo budowlane: wprowadzenie możliwości publicznego obwieszczenia decyzji w przypadku gruntów o nieuregulowanym stanie prawnym. Takiej możliwości nie było, w tej chwili jest. Również jest usprawnienie procesu inwestycyjnego poprzez brak konieczności uzyskania pozwolenia na budowę. Wymagane jest jedynie zgłoszenie w przypadku podbudowy słupowej dla linii elektroenergetycznej. To są te dodatkowe zmiany, jeżeli chodzi o Prawo budowlane.

Jeżeli chodzi o ustawę o gospodarce nieruchomościami, to mamy zmianę w art. 124 ust. 3 – doprecyzowanie formy prowadzenia rokowań z właścicielem nieruchomości, która ma być przedmiotem decyzji. To jest różnica w porównaniu do reżimu, który obowiązywał wcześniej. Porządkuje to zasadę prowadzenia rokowań oraz wszczęcia postępowania w sprawach o ograniczenie swobody korzystania z nieruchomości w sytuacji bezskuteczności rokowań.

Kolejna zmiana, która wykracza poza dotychczasową materię, znajduje się w ustawie o gospodarowaniu i planowaniu przestrzennym. Mam na myśli modyfikację zakresu opiniowania projektów dokumentów planistycznych przez operatora przesyłowego systemu elektroenergetycznego, modyfikację zakresu istniejącego obowiązku spoczywającego na organach gminy w zakresie uzyskania opinii dotyczących projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania.

Ustawa o dostępie do informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – tu mamy uzupełnienie przepisów o inwestycje towarzyszące, te, o których mówię, że są wpisane, te dystrybucyjne. One są konsekwencją wprowadzenia do przepisów ustawy inwestycji w zakresie sieci przesyłowych, teraz dokładamy dystrybucyjne.

Poza tym reżim specustawy – to jest odpowiedź na pytania któregoś z panów posłów z końca sali – jest tożsamy z reżimami innych specustaw, na przykład kolejowej, drogowej czy tej, nad którą w tej chwili proceduje Senat, a która dotyczy ESP.

Jeżeli chodzi o służebność przesyłu, to oczywiście na podstawie operatu szacunkowego.

Jeśli chodzi natomiast o wzrost kosztów, bo takie pytanie też było, to faktycznie wzrost kosztów budowy, jeśli chodzi o procesy inwestycyjne w energetyce, nie różni się od całego otoczenia makroekonomicznego. Wystarczy spojrzeć na sztandarowy interkonektor Harmony Link między Polską a Litwą. W tej chwili postępowanie zostało unieważnione przez stronę litewską ze względu na gwałtowny wzrost kosztów, przekraczający założony budżet, i brak możliwości uzupełnienia na chwilę obecną tego budżetu przez dotację z Unii

Europejskiej mimo starań litewskich wspartych przez starania polskie. My byliśmy przygotowani do kontynuowania tej inwestycji, ale niestety to się nie udało.

Teraz przechodzę płynnie do pytania o to, ile inwestycji największych napięć z tej listy było już ukończonych oraz ile z nich jest zaawansowanych. Mniej więcej 50% jest ukończonych funkcjonalnie, a drugie 50% znajduje się w realizacji. Przed realizacją są tylko te, których na liście jeszcze nie było, a teraz są do niej dokładane.

Jeżeli chodzi o operatorów systemów dystrybucji, to na ten temat pewnie wypowiedzą się ich przedstawiciele, jeśli są dzisiaj z nami. Z satysfakcją odnotowujemy również uruchomienie funkcjonalności linii Chmielnicka-Rzeszów. To pokazuje, że PSE potrafi realizować inwestycje, gratuluję panu prezesowi.

Przy okazji – nie wiem, o jakiej zmianie w zarządzie panowie mówicie. Zarówno pan prezes Sikorski, jak i pan prezes Mucha już wiele lat zarządzają z sukcesem PSE i z sukcesem prowadzą inwestycje. Za chwilę oddam głos panu prezesowi, a jeżeli chodzi o PSE i spory, to jest tak samo.

W tym miejscu drobne uzupełnienie, ponieważ któryś z panów posłów mówił o 30 mld zł. W planie rozwoju PSE jest 36 mld zł, w OSD 130 mld zł i te kwoty są publicznie znane, o czym wspominał pan poseł, ale jeżeli ktoś z państwa będzie potrzebował wiedzy na ten temat, to ja ją oczywiście uzupełnię.

Jeżeli chodzi o listę PSE, procedowane inwestycje i ewentualne zrywanie umów, to zaraz oddam głos panu prezesowi, ponieważ pierwszeństwo wypowiedzi na ten temat ma przedstawiciel PSE. Polskie Sieci Elektroenergetyczne są investorem funkcjonalnym i pan prezes ma niewątpliwie dużo szerszą wiedzę na ten temat.

Z mojej strony jest natomiast jeszcze jedna kwestia – tak, to prawda, musimy właściwie odwrócić dystrybucję energii elektrycznej. Zarówno duże źródła jądrowe, jak i offshore'owe będą bowiem zlokalizowane na północy kraju, dlatego przesył będzie trzeba zrewersować. Dysponuję mapą, która przedstawia planowany rozwój sieci elektroenergetycznych, ona jest chyba ogólnie dostępna i jeśli ktoś z państwa będzie chciał, to pewnie otrzyma ją od pana prezesa Muchy. Ten rozwój został oczywiście przygotowany po odpowiednich analizach.

Było jeszcze dodatkowe pytanie od pana posła Żuka – tak, nacięcie linii Wielopole to jest dokładnie to, o czym pan prezes wspominał.

To tyle bardzo syntetycznie, a jeżeli będą potrzebne jakieś dodatkowe informacje, to oczywiście służę państwu. Bardzo proszę pana prezesa Muchę o uzupełnienie moich odpowiedzi.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Jeżeli pan prezes chce uzupełnić, to proszę bardzo, ale ponieważ widzę jeszcze zgłoszenia posłów do zabrania głosu, to prosiłbym pana prezesa o w miarę zwięzłe uzupełnienie.

Wiceprezes zarządu Polskich Sieci Elektroenergetycznych SA Włodzimierz Mucha:

Dziękuję za udzielenie głosu, panie przewodniczący.

Szanowni państwo, szanowna pani minister, pan poseł Wieczorek pytał o zrywane kontrakty. Mieliśmy umowy z dwiema chińskimi firmami, które realizowały dla nas inwestycje. Te kontrakty zostały podpisane w latach 2013–2014. Niestety wykonawca nie chciał wykonać tych prac za pieniądze, które zaproponował w przetargu publicznym. Wykonawca wystąpił o mediacje i negocjacje, ale nam biznesowo po prostu się nie spinało, żeby dokończyć inwestycję za te pieniądze, których oczekiwał wykonawca. Uznaliśmy, że należy odstąpić od umowy i zrealizować tę inwestycję za właściwe środki, nie dopłacając w taki sposób.

Inne zadanie związane z rozbudową stacji Rzeszów, też firma chińska, przetarg rozpisany w 2015 r. Cena była rażąco niska, ale niestety w sądzie przegraliśmy i musieliśmy ten kontrakt zawrzeć. Po kilku latach, pomimo wielu wystąpień i prób mediacji, wykonawca niestety nie chciał dokończyć inwestycji i musieliśmy odstąpić od umowy. W tej chwili przygotowujemy nowe zadanie.

Jak powiedziała pani minister, z pierwszej listy z 2015 r. wykonaliśmy ponad 50% inwestycji, które były na niej wskazane. W międzyczasie wielokrotnie, przynajmniej trzy lub cztery razy, była aktualizowana specustawa i dodawane były nowe pozycje do listy.

Pozycje dodane w 2016 r. czy na początku 2017 r. są już zrealizowane. Wspomnę tylko linię pomiędzy aglomeracją warszawską a Siedlcami, która została wybudowana w trzy lata i która pracuje. To jest efekt naszych prac uzyskany dzięki specustawie.

Bardzo popieramy inicjatywę podjętą przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, która jest związana z wprowadzeniem inwestycji 110 kV do tej ustawy. Wynika to z faktu, że wiele inwestycji wykonanych przez nas w latach 2013–2015 do dziś nie jest w pełni wykorzystywanych, ponieważ linie 110 kV nie zostały ciągle wprowadzone do naszych stacji. Mamy oczywiście pojedyncze wprowadzenia, natomiast wypada z takich stacji korzystać w pełni. Wprowadzenie tych linii sprawi, że sieci przesyłowe będą lepiej wykorzystywane, dlatego to jest bardzo dobry pomysł, aby właśnie w ten sposób postąpić. Jeżeli będą jakieś dalsze pytania, to chętnie na nie odpowiem.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani poseł Hennig-Kłoska, proszę uprzejmie.

Poseł Paulina Hennig-Kłoska (Polska2050):

Szanowni państwo, pani minister nie odpowiedziała na jedno z kluczowych pytań, które padło ze strony jednego pana posła – zdaje się, że było też powielane. Chodzi o źródła finansowania.

Wszyscy dobrze znamy ogromne potrzeby systemu. Myślę, że w tej Komisji nie ma osób, które nie rozumiałyby potrzeb inwestycyjnych, zarówno jeśli chodzi o sieci przesyłowe, jak i dystrybucyjne. O tych potrzebach świadczą chociażby liczby odmów przyłączeń. Sytuacja dzisiaj jest taka, że główne źródła finansowania mamy cały czas zablokowane, środków europejskich przeznaczonych na ten cel ciągle nie możemy wykorzystać, a rząd nie uruchamia żadnego dodatkowego strumienia finansowania, o którym z kolei mówił pan poseł Tchórzewski, a który byłby niewątpliwie potrzebny w zasobach własnych działu – Gospodarka. Bez tych inwestycji nasza gospodarka może mieć istotny problem związany z realizacją zapotrzebowania na energię. Nie korzystacie państwo ze źródeł europejskich ani nie wskazujecie na strumień środków krajowy, a przecież wszyscy dobrze wiemy, że spółki mają ograniczone możliwości własne.

Jeśli chodzi o to, co tutaj zostało powiedziane, to mam jeszcze następujące pytanie. Pan prezes powiedział, że wypowiedaliście umowy zawarte w 2013 r. i w 2014 r., ponieważ nie spinały się one biznesowo, chyba dobrze cytuję, dlatego moje pytanie jest takie: jak do ewentualnych nowych kontraktów mają się ceny z tamtych kontraktów, które się państwu nie spinały biznesowo? Od tamtego czasu minęło przecież dziewięć lat, mamy wysoką inflację, wysoki wzrost cen surowców, wzrost płac itd. Wiemy dobrze, że czasami już po upływie roku przetargi nie spinają się biznesowo przy utrzymaniu pierwotnych warunków, a tutaj minęło dużo więcej czasu, bo dziś mamy 2023 r. Pytanie jest takie: czy podejmując ryzyko wypłaty odszkodowań, robiliście państwo jakąkolwiek kalkulację dotyczącą tego, jak to się ma do dzisiejszych realiów rynkowych?

Wspominał pan również, że macie problem z realizacją zamówień publicznych, chodzi o cenę minimalną, za którą później wykonawca nie jest w stanie zrealizować inwestycji. Czy w związku z tym resort, który państwo reprezentujecie, wystąpił do Ministerstwa Rozwoju o zmianę przepisów Prawa zamówień publicznych w takim kierunku, aby wspomniane problemy nie nawarstwiały się teraz przy nowej fali planowanych inwestycji? Pod tym kątem w polskiej rzeczywistości niewiele się zmieniło i te problemy ciągle występują, chociaż przepisy w jakimś zakresie się zmieniały. Warto przestać się kręcić w kółko i zacząć wreszcie pracować w rządzie w wymiarze ponadresortowym na rzecz rozwiązania istniejących problemów, zwłaszcza w sytuacji, kiedy są ponoć planowane duże inwestycje. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo.

Widzę, że w drugiej turze panowie chcą jeszcze raz zabrać głos. Proszę, pan poseł Gadowski, a potem pan poseł Nowak.

Poseł Krzysztof Gadowski (KO):

Pani minister, to jest szczególna ustawa, która ma służyć realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych. W poprawce nr 6 proponujecie państwo likwidację art. 35 ust. 2. Ten ustęp zawierał horyzont czasowy obowiązywania ustawy, jeśli się nie mylę – 2030 r.

Czy uchylając ten zapis, proponujecie państwo, żeby ustawa funkcjonowała w czasie nieokreślonym? Czy może wprowadzicie jeszcze jakieś poprawki, żeby rzetelnie podejść do problemu? Skoro mówimy o inwestycji strategicznej, skoro twierdzicie, że macie pieniądze na realizację tych inwestycji, że macie wszystko poukładane i, jak słyszeliśmy, zrealizowane w 50%, to w takim razie rozumiem, że rząd wprowadzi termin obowiązywania tej ustawy w trybie szczególnym. Bo taka właśnie szczególna jest ta ustawa. Oczywiście jest jeszcze to, o czym mówiliśmy, tzn. że również w trybie szczególnym rząd będzie dopisywał inne inwestycje towarzyszące.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Pan poseł Nowak, bardzo proszę.

Poseł Tomasz Piotr Nowak (KO):

Pani minister, mówiła pani o bezskuteczności rokowań. Co będzie, jak dojdzie do „bezskuteczności rokowań”? Co to oznacza tak naprawdę dla osób, które w procesie negocjacyjnym nie dogadały się w kwestii wywłaszczenia? To jest pierwsza sprawa.

Druga sprawa. Jeśli myślicie kompleksowo i aż tak strategicznie, to proszę powiedzieć, w którym roku przewidujecie, że 50% odmów przyłączeń, jakie mamy w tej chwili, zostanie zniesionych? Czy, powiedzmy, w 2030 r. możemy liczyć na to, że wskaźnik będzie zdecydowanie mniejszy?

Teraz pytanie do pana prezesa PSE. Jaka jest skala opóźnień wszystkich inwestycji w latach? Wiemy, że te opóźnienia są, tylko proszę określić, jaka jest skala w latach. Proszę też o odpowiedź na pytanie, czy pana zdaniem linie 110 kV nie powinny być w Polskich Sieciach Elektroenergetycznych? Wydaje się, że macie potencjał, który nie jest wykorzystywany, zresztą napomknął pan o tym na końcu wypowiedzi. Być może wynika to właśnie z przyporządkowania linii 110 kV częściowo OSD.

I na koniec, co z tym KPO? Pani minister, jeśli nie będzie KPO, to skąd będą pochodziły pieniądze, które w „Krajowym planie odbudowy” w systemie dotacyjnym miały być przeznaczone na sieci energetyczne?

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo. Nie widzę więcej zgłoszeń. Pani minister, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MKiŚ Anna Łukaszewska-Trzeciakowska:

Rzeczywiście nie odpowiedziałam panu posłowi Gadowskiemu na pytanie dotyczące rozporządzenia Rady Ministrów. Proszę tutaj zwrócić uwagę na *wording*, na to jak rzecz została zapisana. To są inwestycje polegające na przebudowie lub remoncie już istniejących linii. Nikt tam nie dopisze żadnej dodatkowej linii. To są linie istniejące, które wymagają przebudowy bądź remontu, są funkcjonalnie bezpośrednio związane z liniami najwyższych napięć.

Jeżeli chodzi o pytanie dotyczące usunięcia terminu 2030 r., to jesteśmy teraz w 2023 r. i wszyscy doskonale wiemy, ile czasu trwają duże strukturalne inwestycje, na przykład szyna północ – południe. Dlatego został zniesiony termin obowiązywania, czyli 2030 r., i zaplanowano w tej regulacji, że nie będzie wyznaczenia takiego terminu.

Jeżeli natomiast chodzi o pytanie dotyczące tego, co się zdarzy, jeżeli negocjacje będą bezskuteczne, to wyjaśniam, że zawsze jest jakiś procent właścicieli gruntów, którzy z różnych przyczyn prowadzą negocjacje bez skutku. Wówczas, jak w każdej innej specustawie, będzie sporządzony operat, czyli rzeczoznawca i administracyjna decyzja dotycząca wywłaszczenia. Inaczej nie da się bowiem prowadzić dużych inwestycji infrastrukturalnych. Nie da się nawet prowadzić inwestycji znacznie mniejszych. Przypominam państwu tramwaj na Bemowie i drogę, która przez wiele lat była zwięziona ze względu na jeden dom, który był nie do wywłaszczenia przez jakiś czas. Specustawa ten problem rozwiązuje.

Jeżeli chodzi o pytania pani poseł Hennig-Kłoski, to budżety są oczywiście wspierane poprzez dofinansowania z CEF, z POIS poprzez FEnIKS i z taryfy. Powtarzam, PSE –36 mld zł, środki własne OSD – 130 mld zł. Źródeł finansowania jest wiele, ale rzeczywiście borykamy się z budżetami.

Tu wracam do przykładu Harmonii Link, bo to jest kwestia ostatnich kilku tygodni, kiedy Litwini próbowali desperacko zwiększyć budżet po swojej stronie. On wzrósł dwukrotnie, z 3 mld zł po obu stronach granicy do 7 mld zł, PSE były gotowe znaleźć finansowanie i dokończyć swoją część inwestycji, ale Litwinom to się nie udało i musieli unieważnić postępowanie. Taką mamy sytuację makroekonomiczną, trwa wojna, o której zdajemy się nie pamiętać, sytuacja jest taka, jaka jest. W przyszłym roku postępowanie będzie prawdopodobnie powtórzone, a szkoda, ponieważ interkonektor z Litwą był kluczowy. Niestety Litwini nie udźwignęli finansowania, a Unia Europejska nie wygospodarowała na tę inwestycję dodatkowych środków. Mimo naszych wspólnych zabiegów nie zakończyło się to niestety sukcesem.

Przy okazji powiem państwu o innym sukcesie, który udało się osiągnąć wspólnym wysiłkiem. Dzisiaj udało się go osiągnąć w ramach rozporządzenia metanowego. Pano wie dopytywali o tę kwestię w innym formacie komisji, więc informuję – tak, udało się. Parlament przegłosował kompromisowe rozwiązanie. Wspólnie możemy więcej.

Głos z sali:

Dzięki wysiłkom opozycji.

Podsekretarz stanu w MKiŚ Anna Łukaszewska-Trzeciakowska:

Było w tym również bardzo dużo mojego wysiłku. Wspólnym wysiłkiem udaje się osiągać sukcesy i za to jesteśmy wdzięczni wszystkim, którzy brali w tym udział i ciężko pracowali.

To tyle z mojej strony. Dziękuję, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo. Ponieważ nie widzę więcej zgłoszeń...

Poseł Krzysztof Gadowski (KO):

Nadal nie otrzymałem jednej odpowiedzi, panie przewodniczący.

Skoro mamy politykę energetyczną Polski do 2040 r. i mamy w niej zapisane konkretne inwestycje nad morzem, czyli na północy, które będą realizowane, mamy opisaną politykę związaną z energetyką jądrową itd., są wpisane konkretne terminy realizacyjne w dokumencie, który państwo sami przygotowaliście, to, pani minister, ja rozumiem, że jesteście na tyle odpowiedzialni i rzetelni, że macie zaznaczone na osi czasu realizacje tych inwestycji. Jeśli tak, to dlaczego rząd nie chce wprowadzić do omawianej ustawy jakiegoś konkretnego terminu realizacji tych wszystkich planowanych zadań? Uciekacie ponownie od odpowiedzialności. Taka jest prawda.

Podsekretarz stanu w MKiŚ Anna Łukaszewska-Trzeciakowska:

Muszę się do tego odnieść, panie przewodniczący.

Poseł Krzysztof Gadowski (KO):

Nie odpowiadacie, czy macie pieniądze, ile ich macie itd. Jesteście po prostu nieprzygotowani do realizacji tych inwestycji.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w MKiŚ Anna Łukaszewska-Trzeciakowska:

Podawałam przykład, ale być może pan poseł nie do końca zrozumiał moją intencję, dlatego powtórzę jeszcze raz.

Harmonia Link – my byliśmy gotowi zmieścić się w harmonogramie, ale nie da się tego zrobić jednostronnie. Nie można tego dociągnąć do granicy tylko z naszej strony. Litwini unieważnili przetarg i prawdopodobnie będzie on powtarzany w przyszłym roku. Siłą rzeczy ta inwestycja infrastrukturalna, bardzo ważna i bardzo droga, przesunie się w czasie, ale my nie jesteśmy w stanie kontrolować całego geopolitycznego porządku.

Poseł Krzysztof Gadowski (KO):

Dwa lata, pani minister.

Podsekretarz stanu w MKiŚ Anna Łukaszewska-Trzeciakowska:

Początek, nie koniec.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Panie pośle, nie wszystko zależy od nas. To jest międzynarodowa umowa.

Poseł Krzysztof Gadowski (KO):

Wypowiedź poza mikrofonem.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Ale mówimy o współpracy międzynarodowej.

Poseł Tomasz Piotr Nowak (KO):

Były jeszcze moje pytania do pana prezesa.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

W takim razie proszę bardzo, tylko krótkie odpowiedzi, bo za chwilę będziemy musieli przerwać obrady, gdyż jest posiedzenie Komisji Gospodarki. W tej sytuacji do szczegółowego rozpatrzenia projektu przystąpimy na kolejnym posiedzeniu.

Proszę, panie prezesie.

Wiceprezes PSE SA Włodzimierz Mucha:

Szanowni państwo, w PSE pracuję 20 lat. W okresie 2018–2020 uruchomiliśmy ponad 15 linii, dokładnie 16 linii przesyłowych najwyższych napięć, w tym roku załączymy 5. To jest potężny plac budowy, który jest przez nas skutecznie realizowany dzięki tej specustawie. Dlatego bardzo prosimy o to, aby dać zielone światło na rozszerzenie zakresu inwestycji, zgodnie z tym, o co teraz wnioskujemy.

Plany rozwoju, jak powiedziała pani minister, są aktualizowane co trzy lata. Ostatni plan rozwoju na 36 mld zł został opracowany dwa lata temu i już dziś widzimy, że projekt polityki energetycznej będzie wymagał jego aktualizacji. Z pewnością lista inwestycji jeszcze bardzo istotnie się zwiększy. Odsunięcie tego terminu, a wręcz skasowanie terminu obowiązywania specustawy jest niezwykle ważne.

Pan poseł Nowak pytał także o to, jak nam się współpracuje z operatorami systemów dystrybucyjnych. To jest potężna infrastruktura, sieć niskiego napięcia, średniego, 110 kV. W kilometrażu jest ona kilka razy, a może nawet kilkanaście razy dłuższa niż sieć PSE najwyższych napięć. Odpowiedzialne zarządzanie taką strukturą, rozproszone na kilka podmiotów, wydaje się efektywniejszym zarządzaniem posiadanym majątkiem, niż gdyby wszystko było zgromadzone w jednych rękach.

Poseł Tomasz Piotr Nowak (KO):

Jaka jest skala opóźnień?

Wiceprezes PSE SA Włodzimierz Mucha:

Panie pośle, w ostatnich latach ani razu nie ograniczaliśmy żadnego źródła wytwórczego, w szczególności odnawialnych źródeł energii, z tego powodu, że sieć przesyłowa była niewystarczająca, że miała ona niewystarczającą przepustowość.

Realizując plany, mamy oczywiście opóźnienia na niektórych projektach, bo nikt nie jest doskonały, natomiast realizujemy inwestycje w takim czasie, aby móc obsłużyć zapotrzebowanie na energię elektryczną, jak również żeby nie powodować ograniczeń w wyprowadzeniu mocy ze źródeł odnawialnych. Nadażamy za procesem, który się toczy i który też ma swoje opóźnienia. Każde inwestycje mają swoje opóźnienia, mniejsze lub większe. Nasze inwestycje są realizowane w taki sposób, aby odprowadzać energię do odbiorców, żeby odbiorcom tę energię dostarczać. Chyba nie słyszeliście państwo w ostatnich latach, żeby Polskie Sieci Elektroenergetyczne korzystały z przepisów Prawa energetycznego pozwalających na redukcję zapotrzebowania bądź na redukcję odnawialnych źródeł energii.

W ten sposób odpowiem na to pytanie. Nie wiem, czy to pana satysfakcjonuje.

Posel Tomasz Piotr Nowak (KO):

Przepraszam, panie przewodniczący. Wszyscy mamy telefony komórkowe. Gdybyśmy zobaczyli przy ich pomocy, jak wygląda dzisiaj produkcja energii elektrycznej na naszych dachach, to zauważylibyśmy, że od godziny 11.00 do godziny 14.00, przy największym nasłonecznieniu, zobaczą państwo – wszyscy mamy powyłączone...

Wiceprezes PSE SA Włodzimierz Mucha:

Panie pośle, jeszcze raz powtórzę, że z powodu sieci przesyłowej nie wprowadzaliśmy...

Posel Tomasz Piotr Nowak (KO):

Wypowiedź poza mikrofonem.

Wiceprezes PSE SA Włodzimierz Mucha:

Dlatego ta specustawa jest niezwykle ważna.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dobrze, panowie, ale to jest już kwestia fizyki i tego nie da się zmienić ustawą ani rozporządzeniem. To jest sytuacja techniczna i tyle. Natomiast ta ustawa i inwestycje mają umożliwić zmianę obecnej sytuacji. Nie należy wymagać cudów, bo tak po prostu się nie da.

Szanowni państwo, stwierdzam zakończenie pierwszego czytania. Do szczegółowego rozpatrzenia projektu ustawy przystąpimy na kolejnym posiedzeniu Komisji.

Przechodzimy do realizacji drugiego punktu porządku dziennego – uzupełnienie składu podkomisji. Proszę, pan poseł Witold Czarnecki.

Posel Witold Czarnecki (PiS):

Zgłaszam koleżankę Iwonę Arent w miejsce posła Telusa, który został ministrem.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Minister nie może być członkiem komisji.

Posel Witold Czarnecki (PiS):

Pani poseł wyraża oczywiście zgodę.

Głos z sali:

O jaką podkomisję chodzi?

Posel Witold Czarnecki (PiS):

O podkomisję do spraw OZE i nadzoru nad energią jądrową.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Chodzi o podkomisję stałą do spraw odnawialnych źródeł energii i nadzoru nad inwestycjami w energetykę jądrową. W jej skład wchodził pan poseł Telus, ale został ministrem i już nie może być członkiem podkomisji. Czy jest sprzeciw wobec kandydatury pani poseł Arent? Nie widzę.

Głos z sali:

Głosujmy.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Proszę bardzo. Kto jest za? Kto jest przeciw? Nie widzę głosów przeciw. Stwierdzam, że uzupełniliśmy skład podkomisji.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny. Zamykam obrady Komisji. Dziękuję państwu, do zobaczenia na następnym posiedzeniu.